

VŠĮ ALYTAUS MEDICININĖS REABILITACIJOS IR SPORTO CENTRO FIZINĖS MEDICINOS IR REABILITACIJOS SKYRIAUS RANKŲ HIGIENA

PASKIRTIS

Šis darbo tvarkos aprašas skirtas VŠĮ “Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro” fizinės medicinos ir reabilitacijos skyriaus darbuotojams, siekiant išvengti infekcijų perdavimo.

TAIKYMO SRITIS

Ši tvarka galioja:

- Visiems skyriaus darbuotojams.

SĄVOKOS IR APIBRĖŽTYS

Antiseptika – laikinųjų odos mikroorganizmų sunaikinimas ir nuolatinių mikroorganizmų skaičiaus sumažinimas ant odos, gleivinės ir kitų audinių.

Aseptika – gyvų žmogaus audinių ir sterilių medžiagų apsaugos nuo aplinkos mikroorganizmų priemonės.

Darbuotojo ekspozicija krauju ir kūno skysčiais – darbuotojo gleivinių ir pažeistos odos sąlytis su krauju ir (ar) kūno skysčiais, taip pat sužeidimas (mikrotrauma) naudotais aštriais instrumentais ir kitais aštriais daiktais, užterštais kito asmens krauju ir (ar) kūno skysčiais.

Dezinfekcija – daugelio arba visų mikroorganizmų, išskyrus kai kurias bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje fizinėmis ir cheminėmis priemonėmis.

Dezinfekcijos valomasis tirpalas (valymo dezinfekavimo priemonė) – valymo priemonė su cheminės dezinfekcijos medžiagos priedais, skirta valyti ir dezinfekuoti vienos procedūros metu.

Ekskretai – žmogaus išskiriami medžiagų apykaitos produktai (šlapimas, išmatos ir kt.).

Etileno oksido sterilizatorius – sterilizatorius, kuriame prietaisai sterilizuojami etileno oksido arba etileno oksido ir kitų dujų mišiniu.

Higieninė rankų antiseptika – rankų odos įtrynimasis antiseptikais, siekiant sunaikinti laikinuosius ir sumažinti nuolatinius odos mikroorganizmus;

Rankų plovimas – teršalų ir laikinųjų odos mikroorganizmų pašalinimas, plaunant rankas vandeniu ir muilu.

Valymas – teršalų pašalinimas naudojant vandenį ir valymo priemones.

Valymo priemonė – vandenyje tirpi priemonė teršalams šalinti.

APRAŠYMAS

Darbuotojai, atliekantys procedūras, plauna rankas arba atlieka higieninę rankų antiseptiką bei naudoja priemones ir medicininės pirštines pagal šio tvarkos aprašo reikalavimus. Patalpose, kuriose vyksta pasirengimas procedūroms ir atliekamos invazinės, diagnostikos ir kitos procedūros, kurių metu darbuotojai rankomis liečia pacientą, tvarkomos medicininės atliekos, atliekama dezinfekcija ir sterilizacija, turi būti:

- sieniniai skysto muilo ir rankų antiseptiko dozatoriai, skysto muilo be antiseptinių priedų, pramoninės gamybos alkoholinio rankų antiseptiko;
- uždara vienkartinių rankšluosčių dėtuvė ir vienkartiniai rankšluosčiai;
- atvira ar pedalinė šiukšliadėžė su vienkartiniu plastikiniu įklotu;
- praustuvės su vandens reguliavimo čiaupais, tekantis šaltas ir karštas vanduo, atitinkantis geriamojo vandens kokybės reikalavimus.

Darbo metu visų darbuotojų, teikiančių sveikatos priežiūros paslaugas ir liečiančių pacientus, medicinos prietaisus, gaminius, rankų oda turi būti sveika, nagai sveiki, trumpai ir apvaliai nukirpti, rankų papuošalai bei laikrodžiai nuimti. Nedidelės rankų žaizdelės užklijuotos pleistru ir turi būti dirbama tik su medicininėmis pirštinėmis.

MEDICININIŲ PIRŠTINIŲ NAUDOJIMAS

- viena pirštinių pora naudojama tik vieno paciento priežiūrai. Atliekant vienam pacientui kelias invazines procedūras, kai liečiamasi su krauju ir (ar) kūno skysčiais, ekskretais, užteršta medžiaga ar paviršiumi, pakeičiamos pirštinės;
- jei paciento priežiūros metu reikia palikti darbo vietą ar liesti aplinkos daiktus, paviršius, pirštines reikia nusimauti, o paciento priežiūrą tęsti užsimovus naujas pirštines;
- pradūrus pirštinę, reikia nedelsiant ją keisti kita;
- medicininės pirštinės užsimaunamos ant sausų švarių rankų ir mūvimos šiais atvejais:
- atliekant procedūras, kurių metu rankos gali būti užterštos krauju ir (ar) kūno skysčiais, ekskretais arba kai rankomis liečiamos gleivinės, atviros žaizdos;
- tvarkant, valant, dezinfekuojant medicinos prietaisus, gaminius, aplinkos daiktus ir paviršius, reikia mūvėti cheminėms medžiagoms atsparias pirštines.

Nusimovus vizualiai švarias medicinines pirštines, atliekama higieninė rankų antiseptika. Jei pirštinės su talku, rankos turi būti plaunamos. Jei medicininės pirštinės vizualiai nešvarios ar užterštos krauju ir (ar) kūno skysčiais, ekskretais, rankos plaunamos ir atliekama higieninė rankų antiseptika.

MEDICINOS DARBUOTOJŲ RANKŲ PLOVIMO IR ANTISEPTIKOS TAISYKLĖS

1. Rankas plauti būtina:

- prieš pradedant darbą;
- kai rankos vizualiai nešvarios ar užterštos paciento krauju ir (ar) kitais kūno skysčiais, ekskretais;
- nusimovus paciento krauju ir (ar) kitais kūno skysčiais, ekskretais užterštas pirštines ar pirštines su talku;
- pasinaudojus tualetu.

RANKŲ PLOVIMO IR ANTISEPTIKOS TECHNIKA

- rankos apnuoginamos iki dilbių vidurio.
- rankos sudrėkinamos vėsiu vandeniu;
- alkūne, dilbiu ar išorine plaštakos puse paspaudžiama skysto muilo dozatoriaus rankenėlė ir užpilama apie 3 ml skysto muilo (neliečiant dozatoriaus ištekėjimo angos);
- kruopščiai 10–15 sek. rankos muiluojamos trinamaisiais ir sukamaisiais judesiais, ypač riešai, tarpupirščiai, pirštų galiukai ir nagai, nykščiai;
- muiluotos rankos nuplaunamos po vandens srove. Vanduo turi tekėti nuo riešo pirštų link,
- rankos nusausinamos vienkartinio rankšluosčiu ar servetėle. Jei vandens čiaupai užsukami ranka, juos reikia užsukti su panaudotu vienkartinio rankšluosčiu ar servetėle;
- panaudotas vienkartinis rankšluostis ar servetėlė išmetami į šiukšliadėžę.

Higieninė rankų antiseptika privaloma:

- prieš ir po tiesioginio kontakto (sąlyčio) su pacientu;
- po sąlyčio su užterštais daiktais, skysčiais ar paviršiais.
- rankų antiseptikos trukmė priklauso nuo pasirinkto antiseptiko (vadovaudamasi gamintojo instrukcijomis).

Higieninė rankų antiseptika atliekama taip:

- ant sausų švarių rankų (į saują) alkūne, dilbiu ar išorine plaštakos puse iš dozatoriaus išspaudžiama reikalinga alkoholinio rankų antiseptiko dozė ir išskirstoma ant abiejų rankų plaštakų;
- alkoholiniu antiseptiku trinamaisiais ir sukamaisiais judesiais kruopščiai trinami riešai, tarpupirščiai, pirštų galiukai, nagai, nykščiai;
- plaštakos visą trynimo laiką turi būti drėgnos, jei reikia, užpilama rankų antiseptiko papildomai;
- rankos (jei dirbote be pirštinių), suteptos krauju ir (ar) kitais kūno skysčiais, ekskretais arba lietus jomis daiktus, paviršius, užterštus krauju ir (ar) kitais kūno skysčiais, ekskretais, plaunamos ir atliekama higieninė rankų antiseptika, o nesant galimybės –atliekama tik higieninė rankų antiseptika.

LITERATŪROS ŠALTINIAI

Tvarka parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu 2012 m. spalio 19 d. Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ patvirtinimo“.

RANKŲ PLOVIMO IR ANTISEPTIKOS TECHNIKA

1. Delnas trinamas į delną.

2. Dešinėsios rankos delnu trinamas kairiosios plaštakos viršus.

3. Kairiosios rankos delnu trinamas dešinėsios plaštakos viršus.

4. Suglaudžiami delnai, supinami pirštai ir trinami.

5. Kiekvienos rankos delnu trinami kitos rankos pirštai.

6. Sukamaisiais judesiais trinami nykščiai.

7. Sukamais judesiais trinamas kiekvienos rankos delnas.